

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Basilicae S. Mariae. Maioris De. Vrbe A. Liberio. Papa. I.
Vsque Ad. Pavlvn. V. Pont. Max Descriptio. Et. Delineatio**

Angelis, Paolo de

Roma, 1621

Cap. V. De nonnullis miraculis per hanc imaginem Christifidelibus
impertitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13873

DE NONNVLIS
MIRACVLIS

Per hanc Imaginem Christi fidelibus
impertitis.

Caput V.

DI Omnia miracula, & beneficia per hanc Virginem fidelibus concessa narraremus nimium volumen ex cresceret: tantum pauca referentur in eorum gratiam, qui gloriosæ Virgini sunt addicti. Primum autem exordiemur à Leone Papa primo, tanquam eo, qui proximus Liberio extitit. Hic Pontifex, velut e scriptoribus cognouimus, cum propriam manum obruncasset, vt libidinis ignem restingueret, per hanc Virginem recuperavit. Sic præsertim Dionys. Chartus. enarrat. Naucler. S. Antonin. Quamquam id Baronio durum videtur, nec valet credere, sanctum Pontificem, singularibus donis ornatum eò deuenisse, vt semet mutaret; & sanè nulla alia ex causa, nisi quia tentationem præsertim ob sacram Eucharistiam mulieri porrexit, sic Baronius: *Leo Papa tentationem sentiens ex eò, quod mulier quedam manum ei osculata fuisset, dum communionem præberet populo in Paschate, sibi ipsi manum præcidit, vt tentationem superaret, sed cum populus conquereretur de ipso, quod solita exercitia pietatis non perageret, Beatam Virginem orauit, cuiusque intercessione manus ipsi reddita est, vt solito more diuina officia perageret: cuius rei rationem populo frequenti reddidit. Et sanctus Gregorius Primus, anno 592. quo tempore Romanam Ecclesiam moderabatur, dum omnem Italianam, & præsertim Romam acris pestilentia agitaret, constituit Dei auxilium implorare, illa recordans: *Nolo mortem peccatoris, sed vt conuertatur, & viuat: Quare cœpit dicere. Leuemus igitur corda, & præsumamus nos iam percepisse quod petimus. Ditius ad precem Iudex flebitur, si à prauitate sua petitor corrigatur. Imminente ergo tante aduersitatis gladio nos importunis fletibus insistamus: ea namque que ingrata esse hominibus importunitas solet, Iudici veritatis placet: quia pius, & misericors Deus à se vult veniam precibus exigi, qui quantum meremur non vult irasci. Hinc etenim per Psalmistam dicitur: *Inuoca me in die tribulationis tuæ, & corripiam te, & magnificabis me, &c.***

A Qua peracta oratione, vnà cum illa, quæ sequitur ad pœnitentiam exhortans, qualdam preces, vnà cum Litanijis disposuit Populo, & Clero, cum omnibus Ecclesiasticis ordine distributis ad sanctam Mariam Maiorem procedentibus, Deumq; laudantibus; quorum ordinem, & distributionem haud exprimemus, cum optimè per Baronium habeatur. Missæ sacrificio peracto, & Gregorio Papæ adherentes, vnà cum Beatæ Virginis Imagine, solemnè atque religiosa processione versus sanctum Petrum in Vaticano viam sumpserunt. Quo deducti, in sancti Angeli Ponte, Dei, & Beatæ Virginis meritis Gregorius, & Populus sunt exauditi: quando licuit glorioso Pontifici cælestem Angelum corporeis oculis cernere nudatum gladium in vagina recondere, ex quo cognosceretur adeò preces apud Deum peruenisse, vt confestim pestis cessarit. Hanc historiam plurimi enarrant, sed præclare Baronijs his verbis: *Habent veteres rituales libri, vt vidimus, vltimis Litanijis esse processum ad Basilicam Apostolorum Principis Petri, atq; ab eodem Gregorio sanctam imaginem Deiparæ magna reuerentia delatam: fuisse autem illam traditur, que hæc tenus extat in Basilica sanctæ Mariæ ad Præsepe, & à Populo honorifico cultu frequentatur, eam tunc à sancto Gregorio in processione delatam: Ordo Romanus, quem pluribus exemplaribus Vaticana Bibliotheca custodit, affirmat, quibus maior proculdubio adhibenda fides est, quam cufis haud pridem Venetij. Tunc verò & mirandum illud accidisse tradunt, vt cum peruenisset procedendo Gregorius ad molem Hadriani Tyberi adiacentem, in signum reconciliati numinis visus fuerit Angelus nudatum gladium in vaginam reponere, eoque Symbolo morbum cessasse, significare voluisse, &c.*

E Quidam addunt ad hoc miraculum fuisse e cælo vocem auditam. *Regina cæli letare alleluja. Quia quem meruisti portare alleluja.* Quo cognito Gregorius per spiritum sanctum edocuit statim responderit: *Ora pro nobis Deum, alleluja.* Et hæc est ratio, cur talem Antiphonam e cælo delapsam, lætitiæ ergo sequentibus temporibus Ecclesia Paschali tempore decantarit, sicut hodie videmus. apud Cardinalis Sirleti tractatum aliud miraculum legitur, quod Sancto Gregorio in hac Basilica contigit, & fortasse ad huius Imaginis Altare, dum sacrificium celebraret. Etenim sic habet. *Vidimus apud Chronicarum scriptorē satis auctoritatis Gulielmum nomine, qui Marcelli Secundi in Biblio-*

Tom. 8. ad ann. 590.

De origine posit in Vrbe Roma vide Greg. Dial. lib. 4. 19. et Greg. Turon. lib. 10. hystor. Franc. c. 1. & Io. Diac. in vita S. Gregor. lib. 1. cap. 34. & Petr. Ant. Spinel. de Soc. Iesu c. 20. de Desparamiraculis.

Cinc. in vita Greg. Papa qui dicit hanc historiam fuisse in die Resur. 593. Manuscr. in Arc. S. Mariæ maior. Ration. diuinor. officiorum in dia Paschatis.

Baron. tom. 8. ad ann. 590.

qui plurimos auctores adducit. Antonius Spinnellius 2. par. de fest. ac Templ. Deiparæ.

Legitur etiam hæc historia in tabula scripta apud Altare B. Virginis in hac Basilica.

Ration. diuinor. de festim dieb. post Pascha.

Canis. lib. 9. c. 22. de hoc miraculo, qui alios adducit Simon. M. strad. in vita S. Luca.

Theod. lez. in collect. lib. 1. Jacob. Bill. lib. 4. Fr. Dam. orthod. fidei cap. 17. vbi adducit S. August. de doctr. christ. Sigon. de regno Ital. lib. 1. pag. 31.

Card. Sirlet. in manuscr. tract. de hac Basilica qui adducit etiam Gualielmi Ang.

Rutil. Benzon. de anno S. Iulii lib. 3. c. 16.

In annot. B. Mar. vic tom. 2. Par. 4. summ. tit. 14. 5. 1.

Tom. 6. ad ann. 461. num. 2.

Exeek. 18. To. 3. reg. lib. 11. c. 1.

Pal. 49.

Libertum Prol. Deiparæ Imaginem in S. Maria Maior. Ecclesia valde probabile collocat.

De hac historia vide Petri de totum simul & Secretum 16 in 2. par. tract. de fest. ac templ. Deiparæ. Rutil. Benzon. de anno Iulii lib. 3. c. 16.

theca aderat, quod Gregorius Magnus Missam in sancta Maria Maiore celebrans, simulatque dixit: Pax Domini sit semper vobiscum, responsum ab Angelis accepit: Et cum spiritu tuo. Quare ab eo tempore sacra peragens in ea Ecclesia ob reuerentiam, & facti memoriam nihil ab alijs ad illa verba respondebatur. Pax Domini sit semper vobiscum. Idem ex libro Rationalis Diuinorum deprehenditur. Et quidem hac die fit statio apud sanctam Mariam Maiorem, ad ostendendum forte, quod Dominus, etiam hoc in Euangelio non legatur, primo ante omnes apparuit gloriose Virgini Matri suae, ut quam praesens mors filij contristauerat, etiam ante omnes ipsa resurrectio iucundaret. fit etiam ibi statio ad commemorandum, quia dum Beatus Gregorius hac die ibi celebraret, & pax Domini, alta voce respondit. Et cum spiritu tuo, & propter hoc cum Papa hac die ibi celebrans, dicit, Pax Domini, in testimonium huius miraculi, nil ibi respondetur. Quae duo miracula, ex libris Sanctorum, Voraginis, & in vita Beati Gregorij confirmantur. Hae etiam veneranda Imago Petro Cardinali Columnae apparuit, in mare periclitanti, dum Auenionem pergeret, & sibi, ac suis omnibus salutem attulit. Hoc cum aliunde veraciter constet, etiam ex pictura apparet, adhuc extante in vna Ecclesiae columna ante portam, quae appellatur Porta Reginae; quia eadem Imago Regina appellata super eam seruabatur, quae porta ad baptisterium ducebat. Propter hoc miraculum idem Cardinalis, atque Iacobus frater etiam Cardinalis, praedia, & bona in Basilicam transferentes, tandem in ea quiescere voluerunt. Et Petrus Auenione decedens ad eam suum corpus asportari mandauit. Anastasius in vita Sancti Martini Papae, & Martyris, qui saepius ad sacrificium agendum hanc Ecclesiam frequentabat, & fortasse Altare huius Imaginis, sic miraculum enarrat. Qui praedictus Olympius veniens in Ciuitatem Romanam, inuenit Ecclesiam coadunatam cum omnibus Episcopis Italiae, seu Sacerdotibus cum Clero. Et volens implere ea, quae et iussa sunt armans secum exercitum virtutis. Voluit schisma sanctae Ecclesiae introuidere. Hoc per plurimum tempus actum est. Et non illum omnipotens Deus permisit, quae nitebatur perficere. Videns ergo se a sancta Dei Catholica, atque Apostolica Ecclesia superatum, necesse habuit de sua quasi mala intentione declinare, ut quod non potuit per manum armatam facere, sub heretico modo per Missarum solemniam in Ecclesia Dei S. Genitricis, semperque Virg. Mariae ad Praesepe

A perficeret. Nam dum communionem ei porrigeret sanctissimus Papa, uoluit eum crudeliter interficere, ut demandarat suo Spathario. Sed omnipotens Deus, qui solitus est seruos suos Orthodoxos circumtegere, & ab omni malo eripere, ipse excacauit Spatharium Olympij Exarchij, & non est permixtus videre Pontificem, quando Exarcho communionem porrexit, vel pacem dedit, ut sanguis eius effunderetur, & Catholica Dei Ecclesia heresi subiugaretur. Quod postmodum praedictus armiger diuersis cum iure iurando professus est. Videns ergo Olympius Exarchus, quia manus Dei circumtegebat Martinum sanctissimum Papam, necesse habuit secum Pontificem concordare, & omnia, quae iussa fuerant eidem sanctissimo viro indicare. Idem, Auctor manuscriptus testatur a nobis in Archiuo reperiens, qui plurimum cum Anastasio concordat; quare haud ab re erit eadem verba proferre: Martinus Primus Pontifex in hac Basilica celebrabat. Nam cum Constantinus Olympium Exarchum Romam misisset, ut Martinum interficeret, Olympius Spathario suo mandat, ut Pontificem ad Praesepe Missarum solemniam celebrantem occidat: Quod Spatharius aggrediens caecus efficitur, ut hoc habetur in lectionarijs. Neque verò est tacite praetermittendum miraculum ab Auctoribus annotatum, Leone Papa Quarto Pontifice, per hanc Imaginem Romae patrum, quando non minus admirationem, quam salutem attulit, Romam a pestifero serpente, qui spiritu necabat, liberans. Anastasius: Leone Quarto in primo sui Pontificatus anno, is autem erat annus Domini 847. iuxta Basilicam Beate Luciae martyris, quae in Orphea sita est in quibusdam terris, abditisque cauernis diri generis serpens, qui Basiliscus graece, latine Regulus dicitur, ortus est, qui statu suo, ac uisione, omnes, qui ad eandem appropinquabant cauernas, celeriter necabat. Ipse verò Pontifex beatissimus hanc populi necem audiens, atque perniciem, ad orationem se conuertit, ac Litantias, ut Dominum deprecaretur; quo huiusmodi omnes interitu liberaret. Dum haec aguntur praeclearus, ac celeberrimus dies aduenit, in quo Beate Dei Genitricis, semperque Virginis Mariae Assumptio celebraretur, tunc praefatus vniuersalis Pontifex a Patriarcho cum hymnis, & canticis spiritualibus sancta praecedente Icona ad Basilicam S. Adriani martyris, sicut mos est, proprijs pedibus cum omni Clero perrexit. De qua regressus cum omni fidelium catu ad Basilicam Beate Dei Genitricis, & Domini nostri Iesu Christi, quae ad Praesepe dicitur, cum Dei laudibus, magna populi ceterua comitante properabat. Qui cum peruenisset ad lo-

In 6. par. sub rub. de offic. in die Pascae.

Rutil. Benzou. de anno S. Iulii. lib. 3. c. 16. Vide etiam lib. Ration. Diuin. par. 6. Rub. de Offic. diu. in die Pascae, ubi loquitur de nouulis B. Virg. miraculis.

Card. Siret. in suo tracl. 5. cit. Anast. in vita S. Martini Papae & Mart. Breuiar. Rom. sub die 12. Nou. Panuin. Plat. in vita Martini Papae. Laurent. Suri. in vita eiusdem tom. 6. Martyrol. Rom. & annot. Card. Baron. sub. die 12. Nouemb. Baron. tom. 8. ad an. 847. v. g. ad 654.

Platin. in vita Martini i. Rutil. Benzou. lib. 3. c. 16. de anno 8.

Baron. tom. 10. ad ann. 847. ex Biblioth. in vita Leonis 4. Plat. tracl. de fest. Martyrol. Roma. Pet. Ant. Spinel. in tracl. mirac. Depar. par. 1. c. 20. Rutil. Benz. de An. S. Iulii. lib. 3. cap. 16. Sigon. lib. 5. de Regn. Ital. ad an. 847.

De vita & morte H. Inq. II. Bar. in an. marty. Rom. 14. Inq.

ad locum, in quo ipse sanctissimus basiliscus tetrus, ut iam superius dictum est, iacebat cauernis, omni Clero, & populo stare praecepit, atque iuxta easdem cauernas properans sub foramen unde spiritus pestiferi status egrediebatur serpentis intrepidus stetit, & oculos in Caelum pariter tendens, & palmas, Christum, qui est super omnia Dominus profusis lachrymis deprecatus est, ut ab eodem loco diri serpentis genus sua potentia effugaret: & data super populum oratione, Dei laudes ad Basilicam, quam superius memorauimus, profectus est exhibere. Ab eodem vero die ipse mortifer Basiliscus, ita effugatus, & ab ipsis proiectus est antris, ut ultra in illis locis, nulla leisionis eius macula appareret.

MIRA HENRICI III. IMPER. VISIO,
Ex Tomo secundo Cronologiae Ioannis Naucleri, Generatione xxxiv. In Editione Colonienfi, folio 109. extracta. Sic autem se habet ad verbum.

Fertur de Henrico hoc, quod semper primam noctem ingrediens Urbem solitus fuerit in Ecclesia sanctae Mariae Maioris manere. Contigit autem semel, quod dum solitarius oraret, visus sit sibi Christus Pontificalibus indutus procedere Missam celebraturus: quem sequebatur sanctus Laurentius, & loco Subdiaconi Vincentius; post hos Virgo Dei Genitrix, cum multitudine Virginum, & Angelorum; dehinc Ioannes Baptista, cum Patriarchis, & Prophetis: post hos Petrus, & Ioannes, cum ceteris Apostolis, & Euangelistis, sanctus Stephanus, cum Martyribus; sanctus Martinus, cum Confessoribus. Angeli inceperunt introitum: Suscepimus Deus misericordiam tuam: & dum cantaretur, Dextera tua plena est iustitia, omnes Christum, & Beatam Virginem imitantes extenderunt digitos in Henricum. Post Euangelium inedicibili iubilo Angelus librum deosculatum à Christo, praesentauit Beatae Mariae; & per eam omnibus per ordinem deosculandum; demum innuit Beata Virgo Angelo, ut porrigeret librum etiam Henrico ad osculandum; dicens: Praebe ei pacis osculum: cuius mihi virginitas placet. Et, cum praenimio gaudioraptus, nesciret ad plenum intendere; Angelus ipsum in neruo tangens dicit: Hoc tibi erit signum dilectionis Dei, propter tuam castitatem, & iustitiam; & exinde usque ad mortem claudicabat: ex quo euentu vocatus est Henricus Claudus.

Paulus Diaconus lib. 16. de gestis Rom. & Ioannes Nauclerius in oratione 22. posterioris legendum tradiderunt, Caesarem mauritium, Isaacio Exarcho vitæ suæ hostiliter

A infidiante, ad hanc eandem Virginis aedem confugisse, eamque, & illi, & multis alijs miseris Asylum fuisse.

Aliud miraculum non minus illustre Petrus de Monte Martyrum significat: qui sancti Bernardi temporibus vixit, dignum, ut in fidelium cordibus sit insculptum. Sic enim testatur. Illud quoque nobile, & iucundum miraculum: quod ante plures annos com-

B Habetur Romae Patriarchalis Ecclesia in honore perpetuae Virginis matris Domini consecrata, quae vulgari sermone sancta Maria Maior vocatur. Maior autem idcirco, quia post Lateranensem sancti Saluatoris Ecclesiam maior dignitate non solum Romanis, sed & totius orbis Ecclesis est. Illic Pontifex Apostolicus in praecipuis, ac summè festiuis diebus; idest, Natali Domini, Pascha, atque Assumptione iam dictae gloriose Virginis cum celebri processione more Romano coronatus pergit, ibi stationem facit, ibi totius Urbis Clero, ac Populo assistente, solemne Deo sacrificium offert, & sacros dies, quanto potest colit honore. Ibi praeter ipsum, & coadiutores eius septem Episcopos, ac Cardinales Presbyteros nulli Missam celebrare fas est. Ibi quod inauditum miraculum, non solum semel contigerit, sed etiam iam à multo tempore annuatim, in festo supranominato Assumptionis promeniat, dicendum est: Mos est Romanorum festum istud Assumptionis Matris Domini inter vniuersas anni festiuitates praecipuo honore colere, speciali deuotione venerari. Vnde est, quod inter plura deuoti animi sui erga praecelsam Virginem signa, cereos maximos faciunt, & eos ante paratos, Vigilia festiuitatis ad nominatam Ecclesiam deferunt, atque vespertina hora, vel circa accendant. Pondus tamen eorum equa lance pensatum domi retinent, ut sequenti die, solempni Missa peracta eos rursum pensantes, quantum de quantitate eorum ignis absumpsit iudicante statera cognoscere valeant. Manent ergo Romanorum cerei à Vespertinis, ut dixi, horis, usque ad sequentis diei sextam, vel nonam horam, in Ecclesia Matris Domini, ad honorem vtriusque accensi, & festiua Missae solennijs consummatis singuli à proprijs Dominis ab Ecclesia reportantur, referens quisque cereum suum. Mox, ut domum peruenit geminas lanceas praeparat, imponit vni cereum, alteri pondus externum. Attendit diligens inspector quantum de cerei prius appensa quantitate possit deesse, & vespertinas, nocturnas, diurnasque horas, quibus continuè cereus arsit numeratis, expectat quid sibi de imminutione primi ponderis statera renunciet. Et ecce mirabi-

D

E

De hoc vide Athorom sup. cit. de miraculo cerei Roman. in Ecclesia matris Domini c. 3. lib. 2. pag. 27. opus appellatur opera D. Petri Veni integerrimo, & verè Christiano doct. Viri, &c. Renzen. lib. 3. c. 16.

De miraculo cerei non dissimile huius per B. Virginem facti, vide Sophr. Patriarch. Hier. in Prato spirit. c. 180.

Platin. in vita Martini 1. dicit Bonzen. lib. 14. 16. de annis.

De vita & sanctitate Henrici Imp. 11. vide Bar. in annot. in marty. Rom. a. 14. Julij.

Bonzen. lib. 14. ad ann. 147. 22. Bilibald. in vita Rom. 4. Platin. in vita Martini. Roma. 1. dicit Sophr. in vita Martini. Dicitur. pag. 1. c. 20. Bar. in vita Henrici. lib. 14. c. 16. Sigon. lib. 5. de Regn. Ital. ad an. 147.

mirabile dictu nihil minus quantum ad pondus pertinet; post tam prolixam cerei sui exustionem sollicitus illic appensor, & spectator inuenit sic, quasi nihil consumptum sit, totumque quod Deo, & eius Virgini matri deuotus incenderat se recepisse miratur. Hoc tam nobile, & ante nusquam auditum miraculum ad commendandam mortalibus gloriam matris Domini non in quolibet ignoto, & humile loco, non in quolibet, vel in quantalibet Ciuitate, sed in ipsa urbe, orbis capite, non semel tantum, ut dixi, sed assidue recursu annuo diuina pietas, & potentia operata, facit ut, & frequentia miraculi augeat admirationem, & edificent fidem: accendat charitatem, & locus tam celebris nulli patiatur esse occultum, quod caelestis prouidentia tam famosi loci occasione pluribus, ne dictum omnibus fieri uoluit manifestum. Magnum quidem fuit propheticiis temporibus, quod ad uiduam Deo mittente Heliam, hydria farinae non defecit, & lacytus olei non est imminutus iuxta uerbum Domini, qui locutus fuerat in manu Heliae. Magnum fuit quod Helias magnus Propheta Domini pastus est cibo Dei coruis ministrantibus sibi iussu Dei panes, & carnes mane, & panes, & carnes uespere. Magna fuerunt illa tempore ira; non sunt minora ista tempore gratiae. Magna fuerunt illa tempore Moysae; non minora sunt ista tempore Christianae, & Euangelicae legis. Unde fuerunt Prophetae panes, & carnes ministrati a coruis mane, & sero non defecit eidem puxillum farinae, & olei per tres tantum annos, & dimidium non defecit, nec defecit in magno festo matris Domini post tam diuturnam diei, noctisque ut dictum est, consumptionem; oblata Deo Cereorum quantitas non solum per tres annos, & dimidium, sed etiam per centum, & eo amplius annos usque ad hanc nostram aetatem, & quantum deinceps Deo placuerit, &c.

Nostris temporibus Calicis Episcopus acriter, & immerito vexabatur; obquam rem ad hanc Imaginem confugit optima spe ut per illam de sua Innocentia pateret; nec abfuit ab huius precibus, uelut in Archiuio designatum cernitur: Qui dum falsi criminis accusatus, unde, & dignitati, & facultati periculum imminebat, causam suam Romanam ageret ad Beatae Virginis patrocinium recurrens, quotidie per annum integrum in hac Basilica ad Altare sanctissimi Praesepis celebrabat; & sacro peracto cum tota familia Ecclesiam in specie processions circumibat, & ultimo ad Beatae Virginis Imaginem procumbebat, auxilium innocentiae suae implorando. Post annum a Iudicibus, qui de illo ab initio uidebantur male sentire, fuit mirabiliter absolutus.

A Adfunt etiam quaedam miracula per hanc Imaginem communicata, quod ex manuscripto apparet à nobis in Vaticana Bibliotheca reperto, & circa centum sexaginta annos Gulielmo Cardinali Rothomagen. dicato. Sic enim ait. Scio nunc expectari quid de miraculis dicturus sim; cum constet ad supplicationem nonnullarum Imaginum crebra esse facta, ac fieri in dies miracula, crebraque praestari beneficia, quae quam multa sint, illud pro iudicio adduci solet in medium, quod Ecclesia

B semper statuis, signisque, seu spolijs liberatorum saluatorumque sit imbuta. Equidem fateor admirationi esse solere in nonnullis sacris Imaginibus copiam statuarum, quasi pro beneficio impetrato retributarum: nihilominus, & si ibi spectemus cerea illa indicia miraculorum, non propterea existimandum est Imaginem, quae ijs caret, sine uirtute miraculorum existere. Nam secundum locorum uariam consuetudinem ita uarie pro acceptis beneficijs Ecclesiae remunerantur. Alicubi enim pro accepto beneficio Missae celebrari procurant. Alibi cereas faculas ante Imaginem accendunt. Alibi tributa egentibus stipe se uoto liberant. Plurimis etiam in locis cum non facile deprehendatur qui magnas statuas è cera fabricandi artem tenent, retribuunt sigilla, ac cereas pupas. Sunt etiam, & qui peregrinationi, itineribusque se obligationibus soluant, quod et Romae maxime consueuerunt. Quae propter nolim concludas si plura haec habet Imago uotorum signa, consequens esse plura ex ea beneficia, pluraque miracula eminere. Haec enim nostra Imago, & si non est redimita signamenti cereis; at quantis polleat in praesentiarum miraculis, quantisque beneficijs ad se confugientes semper profecuta fuerit, ex multis quae, & narrantur, & uidentur indies manifeste patet: ex quibus si duos, uel tria perstrinxero, satis esse putabo, cum & reliqua conuinci possint, quae si explicarentur uolumen efficerent. Dominus Petrus de Columna Ecclesiae Romanae Cardinalis cum per mare iter ageret sua suborta tempestate cepit de salute diffidere: Et quia plerumque tunc solemus ad altiora conscendere, quando inferioribus destituimur, gloriosam Virginem nostram hanc Imaginem mente accipiens suppliciter, ut sibi opem ferret, exorauit, quae seruuli sui miserata, mox inter tenebras, turbinesque, ac procellas eadem, quae hic inspicitur Imago paruulum Iesum gestans refulsit, & una secum lucem, tranquillitatem, ac salutem adduxit. Quod factum cum sibi, ceterisque, qui secum tempestate laborabant, ut erat mirandum, uideretur, explicite nostra in Ecclesia uotis curauit ante Imaginem in pictura, quae in hodiernum usque durat, significare, attestarique.

Philippus

Ex Bibliotheca
Vaticana lib.
signato n. 392.

Petrus Cardina
lis Columna fu-
borta tempesta-
te grauitate in-
tus B. Virgin.
Imaginem in S.
Mariae Maioris
Ecclesia posita
tam implorans
liberatur.

Philippus Maria Mediolanensis Dux, cum filium haberet unicum, isque aduersa valetudine correptus, nullam suae salutis spem repromitteret, medicorumque omnis industria, quam non segnem fuisse suspicandum est, iam in irritum vertebatur, ad Dei Genitricis opem confugit, promisitque nostra imagini, quando sibi filius redderetur incolumis, argenteam statuam, ponderis eiusdem, quo, & filius liberatus pensaret, transmittere, promissioneque facta maximo omnium, & praecipue medicorum stupore filius est sanitati restitutus. Qui ex solido argenti fabricatam, ut promiserat statuam ingenti cum honore, & pompa nostrae Imagini direxit, ac dedicauit. Quod argenteum donum iussu legati cuiusdam Sedis Apostolicae, vel ob ingruentem Ecclesiae necessitatem, vel quouis quaequo colore una cum sacris Ecclesiarum utensilibus constat, & ad nummos redactum: quod quidem nec impune actum est: nam eundem legatum dignitas Cardinalatus defendere non potuit, quin carceri deputatus infelicem obiret, concluderetque vitam. Subijciam, ne ingratitude noter, quod mihi ipsi beneficium per eandem imaginem collatum est. Iam septimus agitur annus, quo aestuosis me febris, ac dysenteria exhaurientibus usque adeo exinanitus sum, ut nec manum e lecto, vel quidem paululu (Deum testor) attollere possem: iam medicis desperantibus, assistentibusque ad lachrymas se conuertentibus, recurritur per anxiam matrem ad Virginem Genitricem, promittiturque se imaginem hanc certis diebus visitaturam si mihi subueniatur. Quid plura? emissa prece febris abcessit, corpusque constringitur, & ne dum mortem euasi, sed & multo prosperiorem valetudinem recuperavi, ut crederes illam non fuisse aegritudinem, sed ad salubriorem conalescentiam preparamentum optimum. Possent plura, & his quidem maiora subnectere, si & intentio, & operis prolixitas pateretur; non enim hac ex parte, quae ad miraculorum pluralitatem pertinet primatum ascribere huic imagini animus est; sed id studeo efficere, ut credamus sine cereis his ostentationibus munera, seu beneficia impetrari. His enim tribus miraculis, quasi magno mari libatis, facile potest comprehendi, qualiter reliquum sapiat: sed dicet mihi qui sapiam, si nec ob sublimem opificem, pictoremque egregium, si nec ob multitudinem miraculorum, beneficiorumque praestitorum excellentiam, hac inter caeteras meretur imagines, qua id sibi praerogativa quouque priuilegio uedicabit? Quia vero posset aliquis timere quasi ex simplici sanctae Mariae nomine non fit hac sacra Imago intelligenda, nec etiam illius Basilica, velut apud S. Gregorium legimus; cum in sermone apud sanctam Sabinam po-

pulo dixit: Ad Genitricis Domini Ecclesiam. Ideo Anastasij auctoritatem proponimus constantis; dum sancta Maria nominatur, absque alia appendice per antonomasiam semper sanctam Mariam Maiorem indicari: Gelasij temporibus inuenti sunt Manichei in Vrbe Roma, quos in exilium deportari praecipit, quorum quoque Codices ante fores Basilicae sanctae Mariae incendio cremauit.

Et in Concilij Romanis sub Hilario Papa: Hilarius fecit constitutum de Ecclesia in Basilica ad sanctam Mariam. Rutilius Benzonius Episcopus: Per antonomasiam enim, tanta est huius Ecclesiae praeslantia, quando Scriptor es absolute proferunt: Basilicam sanctae Mariae, Ecclesia Sanctae Mariae Maioris intelligitur.

Neque vero est silentio praetereundum, quod antiquis temporibus in hac Basilica, praeter Missae celebrationem adstante Pontifice, magna pompa, atque solemnibus, ueneranda Imago per Urbem ducebatur; cumque in itinere Saluatoris Imaginem offenderet, simul coniunctae procedebant. Tali pompae omnes Romani Artifices aderant propria Insignia gestantes. tandem rectius reputarunt hac prorsus impedire, velut ex lapide comprehenditur in Conseruatorum Aula asseruato.

TRIVMPHALIS GENTILIVM POMPA AVCT. C.
 HONORI REDDI SOLITA AD DEVOTVM CHRISTIANÆ
 D RELIGIONIS CVLTVM REDACTA
 DEI GENITRICIS
 FESTO DIE. DVM CHRISTI SALVATORIS MIRABILE
 SIMVLACRVM EX LATERANO IN EXQVILIAS AD MARIE
 MATRIS MAIOREM ADEM QVOTANNIS INGENTI PLAVSV
 SOLEMNIQVE PROCESSIONE DEFERTVR PRO SENATVS
 MAGISTRATVMQVE, ET PLEBIS
 E OBSERVANTIA NEVE
 VLLA POST HAC INTER PLEBEIA COLLEGIA CONTENTIO
 FIAT DECRETVM EST VT HOC STATVTO ORDINE
 VNIVERSI CVM SVIS FACVLIS THALAMISO, ET LVMINARIBVS
 SACRAM IMAGINEM QVA ITER FECERIT COMITENTVR EA
 RATIONE VT QVI PROXIMIORES SIMVLACRO SINT
 DIGNIORES HABEANTVR
 AQUA-

Regis. lib. 1. l. 6. 2. in vita Hilarij.

Tom. 1.

Benz. Episcop. lauretani de Anno 1 ubil. lib. 3. cap. 16.

Philippus Maria Mediolanensis Dux...

Petrus Cauda...

AQVARIII INTER AVSPICENTVR A
 POSTI. I. FORNACARII II.
 III. MOLENDINARII MVLIONES LI-
 GNARII IV. MVLIONES VINARII
 V. CAVPONES VI. SALSAMENTARII
 CANDELARII EX SEVO PISCA-
 TORES PISCARII VINITORES
 OLITORESQVE PISTORES FOR-
 NARIQVE
 VII. PELIPARII VIII. FIGVLI STA-
 BVLARII ERGASTVLI LIGNO-
 RVN MERCIMONIARII IX.
 X. SELLARII CORIARII TONSO-
 RES ..... CALCIARII
 LANII, SVTORES, SARTORESQVE,
 FABRILIGNARII, FABRI FERRA-
 RII AVRIFICES
 AROMATARII NVMLARII, LA-
 NIFICES FVLLONESQVE MER-
 CATORS PANNORVM
 AGRICVLTORES, BOARII
 THALAMVS ROM. FISCO.
 SI QVIS ERGO SECVS FECERIT XXV. C
 AVREORVM PÆNA MVLCTE-
 TVR.

Sanctissimi Iubilei anno hæc Beat. Virg.
 Imago in Basilicæ medio locabatur super
 Aram cancellis septam ad Populi commo-
 ditatem, nonnullis Canonici, atque Ro-
 manis Patriijs ex Confalonis societate sem-
 per adstantibus. Eodem tempore, solemn-
 pompa Saluatoris Imaginem è Laterano ad
 hanc Ecclesiam deducebant, & per aliquot
 dies permanens, piè excolebatur. Quæ con-
 fuetudo a Paulo V. Pont. Max. iustis de cau-
 sis, nostris temporibus ablata fuit.

DE ORNAMENTIS,

QVÆ OLIM

*Gloriosæ Virginis Imaginem in Ci-
 borio illustrabant.*

Cap. VI.

VM antea de Virginis Ima-
 gine tradiderim, satis con-
 ueniens duxi modum aperi-
 re, quo olim in Ciborio af-
 feruabatur; postea indicabi-
 mus quidnam Clementis VIII. Pontificatu
 ad decorum accesserit. Igitur in Basilicæ
 Archiuio sic adest. Prima Imago gloriosæ Vir-
 ginis Mariæ depicta in quadam grossa tabula;

cum imagine sui filij in brachio sinistro, quam
 depinxit sanctus Lucas Euangelista, & eam
 portauit per Vrhem Beatus Gregorius Romanus
 Pontifex, & Doctor eximius in remedium hor-
 ribilis pestilentie, quæ tunc Romam vexabat
 atrociter, ut habetur in Rationali diuinorum Of-
 ficiorum. Hæc seruat in pulpito su-
 stentato quatuor columnis marmoreis ad dexte-
 rum latus Chori cum huiusmodi ornamentis, quæ
 sequuntur.

Rosæ tresdecim circa caput Imaginis Beate
 B Mariæ in diademate, quæ reputantur ex auro
 cum aliquibus gemmis viridibus, & rubeis in
 unaquaque Rosâ.

Item in diademate Iesu Christi rosæ duodecim
 parue ad eundem modum.

Item super caput Beate Mariæ Virginis, ad
 latus dextrum, una stella de pernis, cum gem-
 ma in medio, & ad latus sinistrum, una luna
 de pernis.

Item circa collum Beate Mariæ Virginis ad
 latus dextrum una rosâ magna de pernis, quæ
 in medio habet unam paruam rosam cum per-
 nis masculis, & cum una gemma in medio.

Item ad latus sinistrum eodem loco una ro-
 sa de smaltis, cum aliquibus pernis, & in me-
 dio gemma una rubea.

Item in pectore Beate Mariæ Virginis unum
 monile ad instar Crucis de smaltis viridibus, &
 unum simile in pectore filij.

Item in humero dextro Beate Virginis una
 stella cum aliquibus pernis.

Item circa diadema duo Angeli argentei, in
 aliquibus nubibus etiam argenteis, qui videntur
 tenere diadema. Item circa pectora, una, quæ
 dicitur fresatura de pernis cum Aquila inter duos
 leones, reliquum de auro.

Item unum lilium de pernis, cum gemma
 in medio.

Item due Coronæ argenteæ, una maior pro
 matre cum aliquibus gemmis vitreis, & smal-
 tis azurris. Alia minor pro filio eodem modo.

Item ad pectus una rosâ magna argentea
 deaurata, cum gemma in medio.

E Item una tabula argentea ante Imaginem;
 idest ad pectus eius, ubi est sculptum unum
 vas cum lilijs in medio, à lateribus rosæ etiam
 argenteæ.

Item due afferes in valuis cooperte argento,
 in dextra est Imago sanctæ Lucæ integra depin-
 gentis Beatam Virginem; & ad caput sunt An-
 geli cantantes Regina celi letare, in sinistra ima-
 go Sancti Gregorij portantis in manu imaginem
 cum Castro, & Sancto Angelo, ad pedes eius
 imago Reuerendissimi Domini Rothomagensis
 Archipresbyteri huius Ecclesiæ genuflexi, qui istas
 valuas